SAKKI RY:N LAUSUNTO VALTIOVARAINVALIOKUNNAN SIVISTYS- JA TIEDEJAOSTOLLE

17.10.2019

Asia: HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Keskeiset kannat:

- Kiitämme ammatillisen koulutuksen saamaa lisärahoitusta, vaikka näkisimme mieluusti rahoituksen lisärahoituksen pysyvänä.
- Opintotuen sitominen indeksiin on kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista opintotuen käytön ja sen tavoitteiden kannalta.

Teema: Ammatillinen koulutus (luku 29.20); Miten hallitusohjelman painopisteet näkyvät vuoden 2020 talousarvioesityksessä? Ammatillisen koulutuksen uudistamisen eteneminen ja miten varmistetaan lähiopetuksen ja opinto-ohjauksen riittävyys? Miten koulutus vastaa työmarkkinoiden osaamistarpeisiin?

Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Kiitämme ammatilliseen koulutukseen luvattua kertaluonteista lisärahoitusta, mutta viime vuosien uudistusten ja rahoituksen leikkauksen jälkeen olisi ollut tarvetta pysyvämmälle rahoitustason parantamiselle, jotta toimintatavat ja toiminta voitaisiin rakentaa vakaammelle pohjalle.

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen tehdyt leikkaukset näkyvät edelleen oppilaitosten toiminnassa esimerkiksi vähentyneenä opetuksena, suurina ryhmäkokoina ja opettajien puutteellisina mahdollisuuksina tukea työssä oppimista. Kiitämmekin lämpimästi vuodelle 2020

esitettyä 80 miljoonan euron kertaluonteista lisäpanostusta ja sen kohdistumista ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Kannatamme myös sitä, että rahoitusta voidaan käyttää myös nykyisten tuntiopettajien opetustuntimäärän lisäämiseen sekä opetuksen tukihenkilöstön palkkaamiseen. Lisärahoitus edistää näin toteutettuna juuri lähiopetuksen määrän lisäämistä ja opinto-ohjauksen riittävyyttä, mutta ei väliaikaisena lisäyksenä toisaalta mahdollista kovin pitkäjänteistä kehittämistä. Samoin lisärahoitus tukee ammatillisen koulutuksen uudistamisen etenemistä. Uudistuminen saisi toisaalta vahvemman pohjan paremmalla resursoinnilla.

Tuemme ammatillisen koulutuksen sivistyksellisten opintojen vahvistamista, sillä se osaltaan varmistaa että koulutuksesta valmistuneilla on paremmat valmiudet kehittää itseään, oppia uutta läpi työuransa ja osallistua tarpeen vaatiessa myös jatkokoulutukseen. Tämä tukee työmarkkinoiden muuttuvia osaamistarpeita ja vähentää työmarkkinoilta syrjäytymistä osaamisen vanhentuessa. Samaa, kannatettavaa työmarkkinoiden tarpeeseen vastaamista on työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen tehtävä 2,5 milj. euron tasokorotus. Saamamme palautteen perusteella tämä on yksi ammatillisen koulutuksen eniten vielä työtä vaativista kohdista. Rahoitus edistää työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja sen laadukasta toteuttamista.

Toisen asteen tutkintojen ulkopuolelle jääneiden nuorten kohdalla keskeyttämisen syyt liittyvät usein opinnoissa pärjäämiseen. Heikko opintomenestys, opinnoissa jälkeen jääminen sekä opintoihin saadun tuen puute ovat tälle ryhmälle keskeisiä keskeyttämisen syitä. Toisen asteen tutkintojen ulkopuolelle jäävien kohdalla onkin kuvaavaa, että ongelmat keskittyvät erityisesti opiskeluun ja oppimiseen liittyviin haasteisiin. Peruskoulun opetukseen, erityisesti erityisopetukseen, tulisikin tämän tiedon valossa lisätä panoksia, jotta peruskoulun päättävien opiskelijoiden opiskeluvalmiudet olisivat riittävällä tasolla toiselle asteelle siirryttäessä. Myös toisen asteen oppilaitosten panostuksia erityisopetukseen ja opinto-ohjaukseen tulisi lisätä nykyistä. Luvattu lisärahoitus purkaa osaltaan tätä ongelmaa, joskin vain väliaikaisesti. Oppilas- ja opiskeluhuollon saama rahoituksen lisäys on keskeinen ja tervetullut panostus juuri tätä ryhmää ajatellen.

Opintotuesta

Kiitämme pitkäjänteisenä ja vakauttavana panostuksena opintotuen sitomista KEL-indeksiin 1.8.2020 alkaen. Se ylläpitää opintorahan reaaliarvoa ja on tarkoituksenmukaista sen tavoitteiden kannalta. Opintotuen arvon säilyessä opiskelijoiden tarve käydä töissä tai velkaantua ei lisäänny,

mikä edesauttaa tavoitetta tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskella ja kehittää itseään sekä keskittyä opintoihin. Myös opintotuen huoltajakorotuksen tasokorotus on hyvin tarpeellinen muutos, joka koskettaa varsinkin ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Amisbarometri 2017:n perusteella jopa 34% perheellisistä opiskelijoista ammatillisessa koulutuksessa on joutunut turvautumaan pikavippiin tai kulutusluottoon, joten tarve taloudellisen tilanteen parantamiselle varsinkin perheellisten opiskelijoiden osalta on suuri. Huoltajakorotuksen avulla perheelliset opiskelijat voivat suorittaa opintonsa paremmin loppuun taloudellisen tilanteen helpottuessa, mikä edesauttaa työllistymistä ja köyhyyden välttämistä.

ELIAS TENKANEN
Puheenjohtaja
044 7530 581
elias.tenkanen@sakkiry.fi

HANNA HUUMONEN
Pääsihteeri
050 3100 570
hanna.huumonen@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula, edunvalvonnan asiantuntija
044 7766 048, matti.tujula@sakkiry.fi